

Aktüel Kültür Dergisi / Mart 2025 / Sayı 181 / Fiyatı 95 TL

İNSAN VE HAYAT

GENÇ HAYAT

- YANLIŞ MERHMET
- SEN OLDUN MU?
- YAPAY ZEKÂYI DAHA VERİMLİ
NASIL KULLANIRSINIZ?

DOSYA:
MANEVİ
KARİYER
PLANI

Afrika'nın Batıya Açılan Kapısı:

Seregal

Merkür

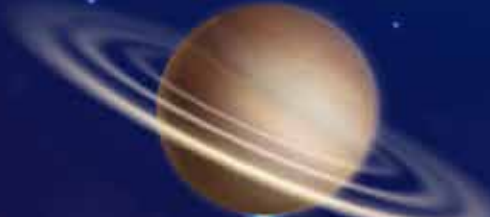
Dünya

Venüs

Merih

Satürn

Güneş sisteminde,
8 gezegen bulunuyor:
Merkür, Venüs, Dünya,
Merih (Mars), Jüpiter, Satürn,
Uranüs ve Neptün.

Güneş sistemi'ndeki sekiz gezegen
Güneş'in etrafında, Güneş'in kendi
ekseni etrafındaki dönüş yönüyle aynı
yönde, Güneş'in kuzey kutbuna göre
bakıldığında ise saat yönünün tersi
yönünde dönerler.
Venüs ve Uranüs bu duruma istisna olarak,
Güneş'e göre ters yönde dönerler.

Güneş yerinde sabit değildir.
Söyle ki kendi eksenini etrafında dönerken
daime ileriye doğru hareket halindedir.
Yönü, galaksinin merkezindeki kara deliğe doğrudur.
Etrafındaki 8 gezegen de aynı güneş gibi
hareket halindedir. Güneş ilerledikçe
onlar da peşi sıra takip ederler.
Hepsinin yönü, galaksinin merkezindeki
kara deliktir.

Güneş Sistemi Nasıl Hareket Ediyor?

Dünya, kâinatın içindeki milyonlarca, belki de milyarlarca galaksiden bir tanesinde bulunuyor. Galaksi, en kısa tabirle, kütle çekim kuvvetiyle birbirine bağlı yıldızların oluşturduğu devasa boyutta sistemlerdir. Etrafında döndüğümüz Güneş, Samanyolu Galaksisi içinde yer alan bir yıldızdır.

Jüpiter

Uranüs

Neptün

Mart 2025 • Sayı: 181
Metin: Ercan Erdoğan
İntografik: Süleyman Talha Kısmir
İNŞAN VE
HAYAT

B

ir sabah pencerenizi araladığınızda, içeri süzülen ışık, zihninizin derinliklerinde yankılanan bir soruyu fısıldar: "Hayatta gerçekten hangi yöne gidiyorum?" Günlük telaşların girdabında savrulurken, bu sorunun cevabı çoğu kez ertelenir, belki de bilerek görmezden gelinir. Oysa asıl mesele tam da budur: Hayatın anlamını aramak,

varoluşun izini sürmek ve bu keşif doğrultusunda bir yol çizilebilir... Belki de insan, en çok bu sorunun peşine düştüğünde gerçekten kendine yaklaşır.

Hepimiz zaman zaman "İleriye dair planlarım neler? Hayatımı nasıl daha anlamlı kılabilirim?" gibi soruları kendimize sorarız. Ancak bu soruların çoğu, maddi kazançlara ya da dünyasal hedeflere odaklanır. Peki ya ruhumuz? Bizi biz yapan maneviyatımız, bu yolculukta nerede duruyor?

Geçenlerde ilmi bir kitap okurken bu sorular üzerine bir cümle geçti. Oradaki ifadeler de zihnimde şu soruyu oluşturdu: "Kariyer planlaması yaparken manevi kariyerimizi de planlamamız gerekmez mi?" Bu düşünce, öylesine basit ama bir o kadar da derindi. Çünkü modern dünya, bizi sürekli daha çok çalışmaya, daha fazla kazanmaya ve daha büyük hedeflere ulaşmaya iterken, manevi yanımızı ihmal etmemize sebep oluyor. İşte tam da bu noktada, hayatımızın bu derin yönüne odaklanmamız gerekiyor: Manevi kariyer planlaması.

HAYATIN ANLAMINA YOLCULUK

MANEVİ KARIYER PLANLAMASI

BÜNYAMİN SEVER

AHMETHAN TALHA GÜLTEKİN

KAHVE KÜLTÜRÜNÜN ÜRÜNÜ

DİBEK KAHVESİ

Her köşede bir kahve dükkânının olmadığı yüzyıllarda, yetiştirilmesinden öğütülmesine kadar bin bir emek isteyen kahve, ilk olarak Habeşista'da keşfedilmiş. Karşı kıyıya geçmiş, Arap yarımadasında işlenmiş. Biraz daha yukarılarda Osmanlı coğrafyasında kendine yer bulmuş ki sarayda ve halk sofralarında vazgeçilmez olmuş.

BİR KAHRAMANIN SESSİZ FEDAKÂRLIĞI:

SEYİT ONBAŞI

1 915 yılında yapılan Çanakkale Savaşları sırasında Rumeli Mecidiye Tabyası'nda görev yapan Seyit Onbaşı, kabul edilmesi güç bir kahramanlığa imza atmıştır. Normal şartlarda kaldırılması mümkün olmayan 276 kiloluk mermiyi sırtlayarak topa yerleştirmiş ve İngiliz zırhlısı HMS Ocean'ı vurarak batırmıştır. Bu kahramanca hareketiyle, 18 Mart'ta Çanakkale Deniz Savaşları'nın zaferle sonuçlanmasına büyük katkı sağlamıştır. Ancak savaş burada bitmemiş, bir yıl kadar süren kara savaşları devam etmiş ve nihayetinde düşman, Çanakkale'den tamamen çekilmek zorunda kalmıştır. Seyit Onbaşı, o gün yalnızca bir mermi değil, vatanın yükünü kaldırmış ve savaşın seyrini değiştirmiştir.

Sessiz kahramanlar

Cephede savaşan askerler kadar, onların geride bıraktığı aileleri de savaşın ağır yükünü taşımak zorunda kalmıştır. Kadınlar, çocuklar ve yaşlılar, cephedeki evlatlarını hasretle beklerken bir yandan da zor şartlarda ekonomiyi ayakta tutmaya çalışmışlardır.

Savaş, her zaman belirsizlikler ve ihtimallerle doludur. En kötü ihtimal, ordunun yenilgiye uğrayarak vatan topraklarının düşman çizmeleri altında ezilmesi olurdu. Ancak Allah'a şükür ki ordumuz, büyük bir zafer kazanmıştır. Fakat zafer, her zaman askerlerin sağ salim döneceği anlamına gelmez.

- Kimi asker şehit olur, künyesi gelir.
- Kimi yaralanıp gazi olarak döner.
- Kimi düşmana esir düşer.
- Ve kimi de nasibi varsa sağ salim evine kavuşur.

Cephe gerisinde bekleyen aileler için bu bilinmezlik, en büyük sınavdır. "Beklemek, ateşten zordur." denmiştir. İşte, Seyit Onbaşı'nın ailesi de bu bilinmezlik içinde yıllarca beklemiştir.

Eve dönüşü

Seyit Ali Çabuk, yani Seyit Onbaşı, yıllarca cepheden cepheye koşmuş, vatan müdafaasında bulunmuş bir askerdi. Çanakkale Savaşları sona erince terhis edilmiş ve sağ salim köyüne dönme vakti gelmişti. Ancak ne ailesinden onun haberi vardı ne de onun ailesinden...

Terhis edilince, köyüne doğru uzun bir yolculuğa çıktı. O dönemin şartlarında haber verme imkânı olmadığı için ailesi, onun yaşayıp yaşamadığını bile bilmiyordu. Uzun süren bir yolculuğun ardından Balıkesir'in Havran kazasına bağlı Çamlık köyüne (bugünkü adıyla Koca Seyit Köyü'ne) ulaştı. Gece vakti evinin önüne geldi. Ancak birden içeri girerse ev halkının korkabileceğini düşündü ve bir süre kapıda bekledi.

Fakat beklemeye dayanamadı, kapıyı çaldı. Bazı anlatımlara göre ise annesi, camdan dışarı bakınca sakallı birini fark edip evdekilere haber verdi. Böylece kapıyı çalmak zorunda kaldı.

Zorluklarla dolu bir hayat

Seyit Onbaşı, savaşa giderken evliydi. Küçük bir kız çocuğunu, eşini ve yaşlı anne babasını geride bırakmıştı. Geri döndüğünde kendisini nasıl bir hayatın beklediğini bilmiyordu.

Kapıyı çaldığında içeriden annesinin sesi geldi:

•“Kim o?”

•“Ana, ben Seyit!”

Kapı açıldığında, anne-oğul birbirine sarıldı ve gözyaşları sel oldu. Ancak Seyit Onbaşı, etrafta babasını göremedi. Annesi, gözleri dolarak “Oğlum, baban vefat etti...” diyebilirdi.

Seyit Onbaşı'nın annesi, eşi ve küçük kızıyla birlikte üç kadın, savaş boyunca hayatın bütün yükünü sırtlamıştı. Bir yandan evin geçimini sağlamaya çalışırken, bir yandan da oğullarının sağ salim döneceği günü beklemişlerdi. Şimdi, vatanın yükünü kaldıran Seyit Onbaşı, artık ailesinin yükünü kaldırmak zorundaydı.

Omuzlarındaki yeni yük: Ailesinin geçimi

Seyit Onbaşı, babasından kalan eşekle dağdan odun taşıyarak ailesini geçindirmeye çalıştı. Bir gün, biraz helva ve pazar ekmeği alarak ailesine küçük bir ziyafet çekmek istedi. Ancak kaderin ona yükleyeceği yük bitmemişti...

Babasından kalan eşek bir süre sonra öldü. Bu kez kendi sırtında odun taşımaya başladı. Ardından bir zeytinyağı fabrikasında hamal olarak çalışmaya başladı ve sırtında ağır yükler taşıyarak ailesinin nafakasını temin etmeye gayret etti.

Kader, ona hep omuzlarında ağır bir yük taşıma şerefi vermişti. Önce vatanını, sonra ailesini omuzlarında taşımıştı.

Son günleri

Soğuk bir kış günü, hamallık yaptığı sırada terleyip soğuyunca zatürreye yakalandı. Ne yazık ki bu hastalıktan kurtulamadı ve 1 Aralık 1939'da, 50 yaşında vefat etti.

Seyit Onbaşı'nın mirası ve bugüne mesajı

Seyit Onbaşı, cesur, yiğit ve kahraman olduğu kadar mütevazı ve alçakgönüllü bir insandı. Savaşta yaptıklarını anlatmaz, “Herkes görevini yaptı.” derdi. O, hiçbir zaman kendisini kahraman olarak görmedi, ama tarih, onu hep öyle anacaktır.

Bugün Seyit Onbaşı'nın torunları olarak, ondan alınacak büyük dersler var:

- ✓ Vatanın ve ailenin yükünü omuzlamak, bir babanın ve bir evladın en büyük vazifesidir.
- ✓ Şartlar değişse de, bir babanın görevi değişmez.
- ✓ O gün sırtında odun taşıyan Seyit Onbaşı vardı; bugün de evinin kirasını, elektrik faturasını, çocuklarının masrafını karşılamaya çalışan babalar var.
- ✓ En önemli şey, ümidini kaybetmeden, azim ve şevkle mücadelesini sürdürmektir.

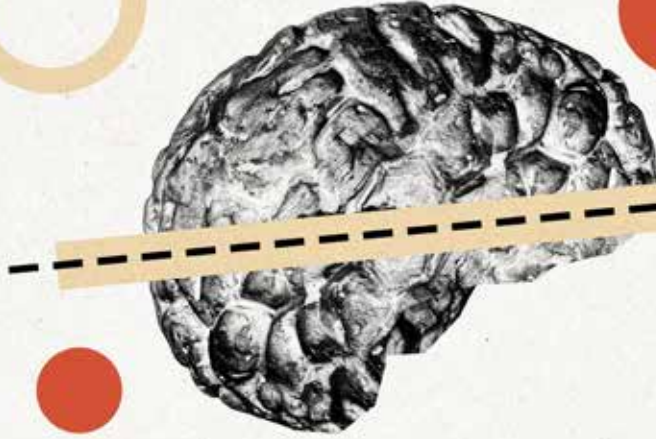
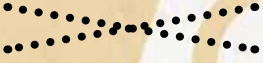
Bugünün babaları, Seyit Onbaşı'nın torunları olduklarını unutmazlarsa, vatanını ve ailesini koruma şuurunu da kaybetmezler. Çünkü tarih, sırtında yük taşıyanları değil, yükün altına girmeyenleri unuttur.

YAPAY ZEKÂYA GÖREVLERİNİZİ YAPTIRIP "BU KESİN DOĞRU"
DİYE DÜŞÜNMEK RİSKLİDİR. DOĞRU SONUÇLAR ALMAK
İÇİN İŞİ ÖNCE SİZ TARİF ETMELİ, YAPAY ZEKÂDAN DESTEK
ALMALI VE ÇIKTIYI DİKKATLİCE KONTROL ETMELİSİNİZ. EĞER
HATALARI FARK EDEMEZSENİZ, İŞİNİZİN KALİTESİ CİDDİ
ŞEKİLDE ZARAR GÖREBİLİR.

YAPAY ZEKÂYI DAHA VERİMLİ NASIL KULLANIRSINIZ?

ÖMER DEMİR

MART 2025

süzgeç

AFRİKA'NIN BATIYA
AÇILAN KAPISI:

Senegal

